

EESTI TÄIENDUSKOOLIDE

Kõne, muudetud ottepanek

OPPEKAVAD

EESTI KEEL ALGKOOLIS, KLASSID 1 - 3

PEDAGOGIKA
ARHIIVMUSEUM
FOND K15480-1

Hääldamine ja õigekirjutus Häälikud (üksikult ja kombinatsioonis), rõhk, intonatsioon. Eesti tähestik.

Vormiõpetus. Käänote funktsioon. Verbi ajad ja isikud. Adjektiivi ja adverbi võrdlemine.

Lauseõpetus. Kõige olulisemad ühildumise ja sihitise reeglid. Võõrapäraste konstruktsioonide vältimine.

Sõnavara. Sõnavara arendamine õpilase igapäevases miljöös esinevate mõistete ulatuses. Suulised tõlked asukohamaa keelest eesti keelde ja vastupidi.

Kõne. Piltide kirjeldamine. Kuuldud või loetud juttude suuline ümberjutustamine. Vestlemine.

Lugemine. Aabits. Lühilugusid, laulutekste.

Kirjutamine. Esemete kirjapanemine. Etteütlus.

EESTI KEEL ALGKOOLIS, KLASSID 4 - 6

Hääldamine ja õigekirjutus Häälikud, silp, välde, rõhk, intonatsioon. Eesti tähestik.

Vormiõpetus. Astmevaheldus. Käänded. Verbi ajad, isikud, tegumood ja kõneviisid. Adjektiivi ja adverbi võrdlemine. i-mitmus ja i-ülivõrre.

Lauseõpetus. Alus, öeldis, sihitis (täis- ja osasihitis), täiend, määrus. Pealause ja kõrvallause. Ühildumine. Võõrapäraste konstruktsioonide vältimine.

Sõnavara. Sõnavara arendamine. Suulised ja kirjalikud tõlked asukohamaa keelest eesti keelde ja vastupidi. Sõnaraamatu kasutamine.

Kõne. Vestlemine. Arutlusi lihtsamatel teemadel. Tõkkenaljade ja lühinäidendite harjutamine ja esitamine.

Lugemine. Sobivaid juturaamatuid ettelugemiseks resp. vaikselt omaette lugemiseks. Deklamatsioon.

Kirjutamine. Etteütlus. Kirjavahemärgid. Lühikirjandeid. Kirjakirjutamine. Ristsõnamõistatusi.

Aarand Roos

Õpikuid ja käsiraamatuid

- E. Muuk, H. Rajamaa: „Väike õigekeelsuse sõnaraamat“ (1974).
H. Jänes: „Meie emakeel“ I (1966, IV trükk).
H. Jänes: „Meie emakeel“ II (1961, III trükk).
H. Rajamaa: „Eesti aabits“ (1966, II trükk).
H. Rajamaa: „Eesti alglugemik kodudele ja koolidele“ I (1967).
H. Rajamaa: „Eesti alglugemik kodudele ja koolidele“ II (1967).
H. Rajamaa: „Eesti alglugemik kodudele ja koolidele“ III (1968).
H. Rajamaa: „Eesti lugemik“ II (1959).
V. Lenk: „Õpeta mind lugema“ I (1968).
V. Lenk: „Õpeta mind lugema“ II (1974).
V. Lenk: „Eesti keele harjutustik“ I (1974).
H. Nõu: „Oi, oi, oi, mis juhtus?“ (1967).
H. Nõu: „Ruuduline röövel“ (1965).
A. Vaks: „Lõkkeraamat“ (1975).

Aarand Roop

SELETUSEKS

PEDAGOGIKA
ARHIIVMUSEUM
FOND K15480-1

Õppetöö ettevalmistamisel tuleks lähtuda asjaolust, et eesti keel ei ole õpilase parim keel, et ta mõtleb asukohamaa keeles ja et selle keele häälikud ja kirjaviis tunduvad talle „õigetena“.

Hääldamine ja õigekirjutus. Õpetada eesti k, p, t ja g, b, d ja õ, ä, ö, ü korrektset hääldamist. Harjutada diftonge ja konsonantühendeid, mida ei hääldata alati nii nagu asukohamaa keeles.

Vormiõpetus. Võrrelda asukohamaa keele prepositsiooni-süsteemi eesti käände-süsteemiga, aga ka postpositsiooni-süsteemiga. Näit. mis prepositsioonid vastavad eesti seesütlevale või kaasaütlevale käändele ja mis vastab asukohamaa keeles väljenditele nagu „laua all“ ja „maja tagant“. Juhtida tähelepanu määratud ja määramatu vormi kokkulangemisele eesti keeles ja seejuures vältida täiendina sõnu „see“ resp. „üks“.

Lauseõpetus. Parandada tõlkelaene ja võõrapäraseid konstruktsioone nagu „üks mees, mis“, „ma nägin üks mees“, „kaks inimesi“ jpm. Parandada sihitise+vigu.

Sõnavara. Õpetada võõrsõnade eestipärast hääldamist. Mittetuntud sõnu võib kas ära seletada eesti keeles või anda vaste asukohamaa keeles.

Kõne. Silmas pidada intonatsiooni (eriti küsilausestes) ja piirata võõrapärase „mõttekriipsude“ kasutamist (inglispärane „aa“ ja rootsipärane „öö“).

Lugemine. Oma ja kaasõpilaste käekirja lugemine. Sujuv ja ilmekas lugemine.

Kirjutamine. Kirjavahemärkide nõudmises tuleks olla liberaalne, samuti suhtumises omapärasustesse õpilaste käekirjas, siiski nõuda, et „ö“ kirjutataks täppidega ja mitte loogaga. Tuleb ka nõuda, et kirjutataks kirjatähtedega ja mitte trükitähtedega.

~~Aarend Roos~~